

Eerste uitkomsten contracteringsmonitor vallen tegen 'Zorginkoop 2021 moet écht anders'

Wat vinden huisartsen en eerstelijnsorganisaties van de afspraken zorginkoop 2020? André Louwen reflecteert op de eerste uitkomsten van de InEen contracteringsmonitor. Zijn boodschap voor zorgverzekeraars: we hadden meer verwacht en bij de contractering voor 2021 moet het echt anders. De nood is heel hoog. Louwen is bestuurslid van InEen.

TEKST: JOSÉ VAN DER WAERDEN

BEELD: LEX VAN LIESHOUT / HOLLANDSE HOOGTE

Wat geven huisartsen en eerstelijnsorganisaties in het algemeen aan?

“De zorgafspraken voor 2020 doen geen recht aan de urgente problemen in de huisartsenzorg. Er is een alsmaar groeiende werkdruk, onder meer door kwetsbare ouderen en ggz-problematiek, en de capaciteitsproblemen blijven toenemen. Dit vraagt om een forse versterking van de organisatiegraad en -kracht en investeringen in regionale ict en e-health. Dat zien we niet terug in de zorginkoop. De investeringen in organisatie & infrastructuur zijn minder gegroeid dan de indexering; zelfs licht achteruitgegaan als je de prijsontwikkelingen ervan aftrekt.”

Hoe valt dit te rijmen met het Hoofdlijnen-akkoord?

“In dat akkoord is afgesproken dat de huisartsenzorg een jaarlijkse groei ruimte heeft van 6,5%. Dat wordt bij lange na niet gehaald. In totaal wordt voor ketenzorg en alle O&I samen maar 2% meer uitgetrokken. Voor de GEZ en wijkmanagement stellen de zorgverzekeraars zelfs bijna 5% minder beschikbaar. Regionaal zijn er verschillen per zorgverzekeraar, maar de teleurstelling overheerst. Om alle uitdagingen aan te kunnen, moet er meer geïnvesteerd worden in infrastructuur, ict, slimme werkwijzen en de bemensing van de regionale organisaties.”

Hoe wordt de samenwerking met zorgverzekeraars beoordeeld?

“In meerderheid geven onze leden aan dat er sprake is van constructief overleg, bijvoorbeeld over de

ontwikkeling van het regioplan. Er is wel vertrouwen in de koers en sommige leden merken concrete vooruitgang, maar gemiddeld gaat het allemaal veel te langzaam. Verwachtingen over noodzakelijke investeringen zijn niet uitgekomen.”

Waarom opereren de zorgverzekeraars zo afwachtend?

“Ze stellen te veel voorwaarden aan ingediende plannen. Ze willen zekerheid over voldoende draagvlak bij stakeholders, over besparingen in medisch-specialistische zorg of andere te verwachten resultaten. Daarnaast willen ze minder regionale versnippering – er zijn nog veel ‘instituuutjes’. Voor dit soort argumenten is zeker iets te zeggen, maar als InEen stellen we daar wel iets tegenover. Juist via het inkoopbeleid kun je zaken in beweging krijgen. Grote veranderingen vragen soms om transitorische investeringen, anders kom je nooit van A naar B. We hebben de indruk dat er in 2020 te veel budgetneutraal ingekocht is. Dat valt ons tegen, we hadden er meer van verwacht.”

U klinkt best mild...

“Omdat ik begrijp dat het om complexe organisatieveranderingen gaat. Dan is het te makkelijk om verzekeraars de schuld te geven. De realiteit is ook dat onze leden soms moeite hebben om samen tot een goed plan te komen voor de versterking van de regionale organisatie. Bovendien groeien bij de verzekeraars de bomen niet tot in de hemel, dat snappen wij ook wel. Maar het kan niet zo zijn dat er helemaal geen goede plannen gemaakt zijn. De huidige stagnatie op macroniveau is daarom, in het licht van de urgente problemen, niet verdedigbaar.

Misschien zou je de organisatie van de eerste lijn meer moeten bekostigen als een nutsvoorziening, à la de huisartsenpost. In ieder geval moet het anders. We zullen elkaar in het redelijke midden moeten vinden.”

Wat is vooral nodig voor de zorginkoop 2021?

“Er is organisatiekracht nodig om de regiovisies en -plannen uit te voeren. Vorig jaar werd daar nog hard aan gewerkt, nu heeft vrijwel elke regio een plan klaar. Om er volop mee aan de slag te gaan, zijn extra mensen en middelen nodig. De ene regio zal die inzetten voor ict, de andere voor wijkmanagement. Laat iedereen daar eigen verstandige keuzes in maken. Om zorgverzekeraars en huisartsen hierbij te helpen, heeft InEen samen met de LHV en het NHG de notitie ‘Bouwstenen voor een regionale organisatie’ geschreven (zie artikel pagina 16-18, red).”

Wat houdt deze notitie in?

“Hierin geven we aan wat huisartsen en de eerste lijn moeten kunnen verwachten van een regionale organisatie. De zorgverzekeraars hebben positief gereageerd op de bouwstenennotitie. Wij hopen dan ook dat zij die als handvat gebruiken om bij de zorginkoop 2021 de zorgverleners te verleiden. Een zorgverzekeraar kan bijvoorbeeld zeggen: als wij deze investering doen, gaan jullie dan die en die zaken oppakken om tot een aanspreekbare regionale organisatie te komen. Bijvoorbeeld voor

die organisatie een professionele governance inrichten, waarin huisartsen het draagvlak borgen en andere hulpverleners voldoende zeggenschap en invloed hebben. Of door de benodigde ict-voorzieningen te organiseren.”

U verwacht dat de zorgverzekeraars straks wel investeren?

“Het is haast ondenkbaar dat ze het niet gaan doen. Elke verzekeraar heeft te maken met de capaciteitsproblemen bij huisartsen. Dat raakt aan hun zorgplicht. De nood wordt steeds hoger. Alleen met meer slagkracht en de juiste infrastructuur voor hun regionale organisatie zijn huisartsen en andere hulpverleners in staat om afspraken te maken met gemeenten en andere zorgaanbieders. Verzekeraars kunnen dit op gang brengen door goede plannen te voeden met bekostiging. Voor 2021 zal ten minste de maximale groei ruimte benut moeten worden.”

Wat moet er nog meer veranderen?

“Een pijnpunt voor onze leden is de indexering van tarieven. Het lukt maar niet om dat goed af te spreken. Als de zorgverzekeraar een tarief verhoogt vanwege loon- en prijsstijgingen, maar tegelijkertijd een korting toepast omdat men het tarief te hoog vindt, wordt dat als heel ondoorzichtig ervaren. Laten we elkaar rust gunnen door niet elk jaar aan de tarieven te morrelen en gewoon standaard een indexering voor lonen en prijzen af te spreken.”

<<

- De monitor van InEen werd ingevuld door circa honderd leden. De resultaten staan eind maart op www.ineen.nl. Hier wordt in maart ook de notitie ‘Bouwstenen voor een regionale organisatie’ gepubliceerd.
- De zorgverzekeraars presenteren hun zorginkoopbeleid 2021-2022 uiterlijk op 1 april 2020.
- De NZa-monitor huisartsenzorg 2020 verschijnt naar verwachting in april.